

УДК 371

**ЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ
ДЛЯ ЇХ УСПІШНОЇ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Нечепоренко М.В.

Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна

**ЗНАЧЕНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ
ДЛЯ ИХ УСПЕШНОЙ ПОДГОТОВКИ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

У статті розглядаються питання загальної педагогічної освіти, надаються докази необхідності одержання педагогічних знань майбутніми фахівцями будь-якого профілю, констатується необхідність їх впровадження в навчально-виховний процес по кожній спеціальності, у кожному ВНЗі країни.

Ключові слова: педагогіка, освіта, виховання, формування.

**ЗНАЧЕНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ
ДЛЯ ИХ УСПЕШНОЙ ПОДГОТОВКИ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

Нечепоренко М.В.

В статье рассматриваются вопросы общего педагогического образования, предоставляются доказательства необходимости получения педагогических знаний будущими специалистами любого профиля. Констатируется факт необходимости внедрение их в процесс обучения и воспитания по каждой специальности, в каждом ВУЗе страны.

Ключевые слова: педагогика, образование, воспитание, формирование.

THE MEANING OF THE STUDENTS' PEDAGOGICAL EDUCATION FOR THEIR SUCCESSFUL PREPARATION FOR PROFESSIONAL ACTIVITY

Necheporenko L.S.

The article examines the questions about general pedagogical education it also gives the proof of the necessity of the receipting pedagogical education by all types of specialists. It is underlined the fact of the introduction it into the educational and training process for all types of specialists in all types of universities.

Key words: pedagogic, education, training, formation.

На даному етапі розвитку України як суверенної держави на кожному кроці ми зустрічаємо величезну кількість проблем і різних конфліктів і у вихованні, і в освіті, і, як результат, ми говоримо про падіння звичаїв, про частіші випадки жорстокості на вулиці, у сім'ї, стосовно людей літнього віку, дітей, тварин, про споживче, варварське відношення до природи. Щодня ми чуємо про прийдешні екологічні катастрофи.

Очевидний факт, що представники й дрібного, і середнього, і тим більше великого бізнесу у своїй переважній більшості зацікавлені лише в негайній вигоді й тільки під час передвиборних війн згадують про такі поняття як доброта, меценатство, екологія, діти, пенсіонери і т.д.

Причина цього – стрімкий розвиток суспільства, розвиток настільки яскравий і агресивний, що на зміну колишнім, старим традиціям у взаєминах сильного й слабого не приходить нічого нового, адже вся суть традицій і полягає в тому, що вони складаються багатьма десятиліттями, а то й століттями.

Тут варто згадати слова українського вченого-педагога Г.Г. Ващенка: «Традиційним ідеалом треба визнати той, що витримав іспит історії, найбільш відповідає психології народу та його призначенню, увійшов у психіку народних мас, відбитий у народній творчості і в творах кращих митців і письменників, що стали духовними провідниками свого народу» [1]. Він же стоїть на тому, що педагогіку не можна відокрем-

лювати від соціальних, культурних та політичних питань: «Обов'язком українців є підготовка не тільки для збройної боротьби з ворогами нашого народу, а й до розбудови національної культури після перемоги над ними. Може статися так, що вороги будуть переможені, а коли перейде справа до мирного будівництва на Україні, наш народ виявить повну непідготовленість і це кінець кінцем може призвести до того, що нами знову опанують якісь спритні чужинці» [2], і, як результат, потужні конфлікти в суспільстві: власника й працівника, вічний конфлікт поколінь, конфлікти в культурній складовій суспільства і т.д.

Можна перелічити безліч дефектів і відхилень у розвитку дитини, а потім і дорослої людини, які проявляються в результаті надзвичайної зайнятості або при потуранні батьків, некомпетентності педагогів і психологів, засиллі неякісної кінопродукції – фільмів, мультфільмів, кліпів, впливі не обмеженого батьківським контролем доступу до Інтернету і т.д. Цілком доречно згадати слова великого українського педагога, автора фундаментальної монографії «Людина як предмет виховання» К.Д. Ушинського, сказані більш ніж 150 років тому: «Найістотнішим недоліком у справі російської народної освіти є нестача добрих наставників, спеціально підготовлених до виховання своїх обов'язків» [3].

Згідно даним, які сьогодні надходять від учителів, психологів і батьків, вони стикаються з тим, що багато дітей настільки ненавидять книги, що при читанні в них починаються нервові прояви соматичного характеру – покахикування, тики і т.д. Деякі діти й підлітки мають так звану «кліпову свідомість», тобто вони не можуть доглядіти до кінця фільм, якщо в ньому відсутні спецефекти, що б'ють по нервах, або закадровий сміх [4].

Із часом усе більш гостро впливає назовні величезна кількість різних сект. Проблема психічного насильства в сектах – дуже серйозне питання. Сайєнтологи, неоп'ятидесятники, Свідки Ієгови, кришнаїти – це тільки частина того страшного явища, яке поширюється в геометричній прогресії. І явище це – психологи. Бажаючих покерувати чужою психікою стає все більше й більше. І злочинів на цьому ґрунті – теж. На тренінги підсаджуються не гірше, чим на легкі наркотики. Життя особливо не змінюється, зате набувається ілюзія швидкого ви-

рішення проблем. Незрозуміло, щоправда, при чому тут психологія – у перекладі «наука про душу» [5]?

І, нарешті, як один із самих яскравих прикладів кризи в соціально-виховній сфері, є проєкт, що стартував в США під назвою «Не смійся з мене». Це, коротко кажучи, пропедевтичний курс, який має сприяти вихованню і розвитку дитини в емоційному, соціальному і етичному планах, це програма морального виховання, вирішення конфліктів і навчання толерантно ставитися до інших. На що я хочу звернути увагу читачів: при підтримці таких громадських та урядових організацій як:

- 1) «Педагоги за суспільну відповідальність», Кембрідж;
- 2) «Національний центр творчого розв'язання конфліктних ситуацій», Нью-Йорк;
- 3) «Спільнота морального виховання», Вашингтон;
- 4) «Центр поступу у сфері етики й моралі Бостонського університету», Бостон;

Та ще з півдужини організацій по усім Штатам.

Що до цього, на думку автора, існує одна відповідь: і в Україні, і в Росії і в США можна додати, мабуть і європейські країни спіткала криза не тільки і не стільки освітня, а криза виховання. Криза якої ніхто не чекав і яка зростала останні 10-20 років.

Згідно з родом діяльності, отриманими освітою та вихованням, автор може піддати аналізу лише деякі з причин що відбуваються в країні і які на його думку є головними.

1) Дуже стрімкий перехід до європейської системи освіти (Болонський процес), що визвав до життя велику кількість протиріч з яких найголовніша: порушення єдності навчання та виховання.

Ще М.В. Остроградський вимагав від вчителів мати під час викладання дві цілі: по-перше, це набуття учнями систематизованих знань та навичок, та по-друге виховання в учнів певних якостей волі характеру та розуму.

До переходу на нову систему слід було поставитися більш творчо, бо уніфікація уніфікацією, та як сказано одним з великих вчителів: «..країна, яка не працює самостійно в галузі наукової думки, яка лише засвоює освіту – чужу роботу – є країна мертва» [8].

2) Різка зміна соціального строю та державного статусу країни.

При цьому державні інтереси і національне відродження з якихось причин вступили в суперечку, якої не долино було статися якби їх розв'язували науковим шляхом. Як писав Вернадський В.І., наукове знання має бути універсальним знаряддям культурного зближення: «...серед різноманітних проявів духовного життя людства, нескінченної різноманітності мистецтва, літературної творчості, релігії і навіть філософії, єдиним об'єднуючим і незмінним у людстві є наука, в основі своїй незалежна від усяких людських відмінностей»[9].

3) На перший план керівників усіх навіть освітніх установ виходить заробіток грошей, – комерціалізація.

Колись ще Іван Франко обуренно констатував, що існуюча система «діла... освітні, наукові, педагогічні ставить на другім або на третім плані» [10].

В той же час незмінною залишається позиція класика : завданням будь-якої держави є виховання юнацтва. В цих умовах педагогіка як загальна універсальна наука, наука про навчання, виховання та розвиток особистості потребує відповідно визначального місця у системі підготовки спеціалістів. Це єдина наука яка не тільки розкриває закони формування особистості, але пропонує реальні прості умови досягнення успіху в обраній діяльності та приватному житті через створення і творчого застосування передових технологій самоосвіти, самовиховання, самовдосконалення. «ВНЗ педагогічного профілю має можливість стимулювати розвиток інноваційного потенціалу студента, під час вивчення дисциплін, зміст яких складають нові технології навчання і виховання. Необхідним і корисним у даному контексті є введення низки спецкурсів»... що мають «основним завданням накопичення знань про інноваційні освітні процеси, розуміння їх сутності, формування умінь реалізувати на практиці оригінальні педагогічні підходи та моделювати нові на основі органічного поєднання елементів окремих інноваційних методик» [11].

Корисними й повчальними є слова великого українського вченого й вчителя К.Д. Ушинського: « Вихователь, що стоїть на рівні із сучасним ходом виховання, почуває себе живим діяльним членом великого організму, який бореться з нецтвом та недоліками людства, посеред-

ником між усім, що було благородного й високого в минулій історії людей, які боролися за істину і за благо. Він почуває себе живою ланкою між минулим й прийдешнім, могутнім борцем за істину й добро та усвідомлює, і розуміє, що його справа, скромна зовні, – одна з найвизначніших справ історії, що на цій справі ґрунтуються царства і нею живуть цілі покоління» [12].

Таким чином, екскурс в історію спостереження і узагальнення передового досвіду сучасних педагогів, на основі онтоінвайроментальних засад проведеного дослідження дає можливість зробити наступні висновки:

1. Педагогіка як наука й мистецтво про навчання, освіту, виховання, формування особистості є такою, що спрямовується на вивчення людської індивідуальності, а відкритими законами можна скористатись окремій особі, так й групі колективу, у які в ході соціально-економічного процесу об'єднуються для спільної успішної діяльності, вибору форми і методів роботи, оцінювання результатів.
2. Педагогічне виховання має на меті не тільки опанування особою системою знань, умінь, навичок, але й готовністю до вибору поведінки міри й оцінки власної діяльності.
3. Педагогічне виховання поширюється не тільки на дітей, молодь, але й на дорослих.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ващенко Г.Г. Виховний ідеал. – Полтава, 1994. – С. 18.
2. Ващенко Г.Г. Проект системи освіти в самостійній Україні. – Мюнхен, 1957. – С. 39.
3. Ушинський К.Д. Твори. У 6 т. – К., 1952 – 1955. – Т. 1. – С. 242.
4. Свелко М. «Современные дети» – Газета «Время» от 15.11.2011 г., – с. 6.
5. Е. Белякова «Осторожно – психолог!» <http://www.felicidad.ru/2011/12/blog-post.html?mid=5414560>
6. Пітер Ярроу, Марк Вейтс, Лора Паркер Рерден та ін. «Не смійся з мене», посібник для вчителя – Вид. «АКТА», 2011 р.
7. Остроградський М.В., Блум І.А. Роздуми про викладання. – «Пост-методика». – 1996. № 2.